

Državni izpitni center

P 0 8 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 9. februar 2009

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Nal.	Rešitve	Točkovanje	Točke
1.	b	1	1
2.	<p>budnice in pomen godb na pihala / buditeljska vloga godb na pihala / godbe na pihala in budnice</p> <p>Primeri delne opredelitve teme: godbe na pihala (nekoč in danes) / budnica ob prazniku 1. maja / zgodovina godb na pihala / vloga godb na pihala / godba za 1. maj.</p> <p>Primer neustrezne/pomanjkljive opredelitve teme: 1. maj.</p>	<p>ustrezna in popolna opredelitev teme, v kateri so poimenovane godbe na pihala in budnice = 2</p> <p>delna opredelitev teme = 1</p>	2
3.	c č d	1 1 1	3
4.	DA DA DA NE NE	5 pravih odgovorov = 3 4 = 2 3, 2 = 1	3
5.	<i>Po smislu, npr.:</i> Besedilo je bilo objavljeno nekaj dni pred 1. majem, ko po tradiciji godbe na pihala igrajo budnice. Novinar je izbral Milana Pavliha/se je odločil za tega sogovorca, ker (pri Zvezi slovenskih godb) skrbi za stike z mediji / ker je član predsedstva Zveze slovenskih godb / dolgoletni (ljubljski) godbenik / ima veliko izkušenj s pihalnimi godbami.	<p>2 za povezavo datuma in teme (samo navedba datuma/teme = 1)</p> <p>1 za pojasnilo izbire sogovornika</p> <p>1 za jezikovno pravilnost Kandidat lahko dobi točko za jezikovno pravilnost, če je za vsebinski del odgovora dobil vsaj dve točki.</p>	4
6.	Zanima ga to, kar oseba vé o temi. tematski	1 1	2
7.	dvogovorno publicistično raziskovalni	3 pravilni odgovori = 2 2 ali 1 = 1	2
8.	<p>A neposredno posredno</p> <p>B <i>Po smislu, npr.:</i> Po vprašanju / končnem ločilu / vprašalni povedi / vprašalnici (zakaj). / Ker je postavil direktno/konkretno vprašanje.</p> <p>Primer napačnega odgovora: Prepozna se po tem, da spraševalec sprašuje brez posrednika (direktno).</p>	1 1 1	3
9.	☒ Ponovi vprašanje v drugačni obliki, če mu sogovornik neustrezno odgovori. ☒ Komentira odgovore svojega sogovornika.	1 1	2
10.	☒ Ena izmed fotografij prikazuje najstarejšo slovensko godbo na pihala. ☒ Ena izmed fotografij prikazuje vpraševanca. ☒ Priloženi fotografiji prispevata k večji nazornosti besedila.	1 1 1	3
11.	konec 19. in v začetku 20. stoletja / konec 19. in začetek 20. stol.	1	1

12.	A b B <i>Po smislu, npr.:</i> Ali morajo godbeniki imeti glasbeno izobrazbo? / A so za godbenike potrebne izkušnje? / Ali je koncertna kilometrina pomembna? / Kaj je pomembno pri godbi na pihala?	1 1 za ustrezno vprašanje 1 za jezikovno pravilnost	3
13.	a	1	1
14.	pleh banda Upoštevamo tudi odgovor v množini: pleh bande. pogovorna	1 1	2
15.	z Milanom Pavliho/z Milanom Pavlihom Pavlihovo	1 1	2
16.	vsaj sto slovenskih godb na pihala Upoštevamo tudi: sto slovenskih godb na pihala. po mestih in vaseh Napačno: mestih in vaseh.	1 1	2
17.	budizem, budovski	1	1
18.	c	1	1
19.	prilastkov <i>Po smislu, npr.:</i> Na slovenskih območjih zunaj matične države je to veliko pomenilo. / To je veliko pomenilo na slovenskih območjih zunaj matične države. Upoštevamo tudi: Na slovenskih območjih zunaj matične države je to imelo velik pomen. Napačno: Na območju zunaj Slovenije je to veliko pomenilo.	1 1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost	3
20.	<i>Po smislu, npr.:</i> Napredovanje orkestra brez glasbene izobrazbe članov ni več mogoče. Ta je postala nujna. / Glasbena izobrazba je postala nujna, saj brez nje napredovanje orkestra ni več mogoče. / Glasbena izobrazba članov je nujna za napredovanje orkestra.	1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost	2
21.	Godba ljubljanskih veteranov je bila ustanovljena lani. / Lani je bila ustanovljena godba ljubljanskih veteranov. / Godba ljubljanskih veteranov se je ustanovila lani. / Lani se je ustanovila godba ljubljanskih veteranov.	1 za ustrezno pretvorbo 1 za jezikovno pravilnost	2
22.	(brez popravka) 340 (brez popravka) Upoštevamo tudi zapis: od 50 do 80. Napačno: 50 do 80. 80-članski 135. Upoštevamo samo rešitve, zapisane s števki.	brez napak = 3 1 napaka = 2 2 napaki = 1 Upoštevamo tudi na novo narejene napake.	3

23.	<p>JAVNO OBVESTILO</p> <p>Ustreznost besedilni vrsti (2)</p> <ul style="list-style-type: none"> – poimenovanje besedilne vrste (OBVESTILO) ali performativni glagol (obveščamo ...) – sporočevalec (kdo obvešča) <p>Vsebina (6)</p> <ul style="list-style-type: none"> – izrek obvestila s podatki: <ul style="list-style-type: none"> • razlog za obvestilo (evropski dan ...) • kaj se bo zgodilo (prometna ureditev, prireditve) • kdaj in kje se bo zgodilo – naslovnik (npr. meščani, občani, Jeseničanke in Jeseničani ...) in zaključni poziv ALI zaključni poziv naslovniku (lahko tudi z zaimkom ali glagolom v 2. ali 1. os. množine) <p>Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost (4)</p> <ul style="list-style-type: none"> – jezikovna pravilnost – slogovna ustreznost (natančnost, prevladujoča objektivnost, brez prvin uradnega pisma – npr.: Lep pozdrav, S spoštovanjem ipd.) 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>1</p> <p>2</p> <p>2 (2 napaki = –1 točka, do 0 točk)</p> <p>2 (Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.)</p> <p>Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj dve točki. Če je v besedilu manj kot 80 besed, lahko kandidat za jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost dobi največ 2 točki.</p>	<p>12</p> <p>60</p>
-----	--	---	-----------------------------------

1. primer obvestila

OBVESTILO

V Občini Ljutomer se pridružujemo akciji Evropski dan brez avtomobila. V petek, 22. septembra, bo od 6. do 14. ure zaprt Glavni trg. Ob 10. uri bodo policija, gasilci in reševalci prikazali reševanje ponesrečencev v prometni nesreči. Predvidoma ob 11. uri bosta OŠ Ivana Cankarja in Vrtec Ljutomer organizirala kolesarski poligon in vožnjo s skirojem. Prireditve se bo zaključila z nastopom Pihalnega orkestra KD Ivan Kavčič ob 13. uri.

Vse občane pozivamo, da ta dan uporabljajo javni prevoz oziroma da pridejo v službo peš ali s kolesom in tako pripomorejo k večji uspešnosti akcije dneva brez avtomobila.

Občina Ljutomer

2. primer obvestila

Trboveljčanke in Trboveljčani!

Obveščamo vas, da bo 22. septembra 2009 zaradi evropskega dne brez avtomobila Ulica 1. junija zaprta. Na ta dan bodo avtobusi Integrala Zagorje po Trbovljah vozili brezplačno.

Na Ulici 1. junija bo popoldne in zvečer potekal kulturni program. Med drugimi bodo nastopili: Mešani pevski zbor Akademik, Mladinski pihalni orkester SVEA, Delavska godba Trbovlje in glasbena skupina Orlek. Ob slabem vremenu prireditve ne bo.

22. septembra pustimo avtomobile doma in se sprehodimo, kolesarimo ali rolkajmo po Trbovljah!

Župan občine Trbovlje
Bogdan Barovič

3. primer obvestila

MESTNA OBČINA CELJE

obveščā,

da bo v **petek, 22. septembra 2009**, zaradi **evropskega dneva brez avtomobila** v središču mesta veljala posebna prometna ureditev. Glavni trg bo zaprt od 8. do 21. ure.

Brezplačno bodo vozili mestni avtobusi na progah Lava–Nova vas–mesto (pri kinu Metropol)–Lava, Ložnica–mesto (pri kinu Metropol)–železniška postaja–Ložnica ter Zgornja Hudinja–Ulica frankolovskih žrtev–železniška postaja–Zgornja Hudinja. V Garažni hiši Glazija bo v soboto med 7. in 17. uro parkiranje brezplačno, na vpadnicah v mesto pa bodo opravili tudi meritve hrupa ter štetje vozil. Na Glavnem trgu bo ob 19. uri nastopila Laška pihalna godba.

Pridružite se akciji tudi vi in ta dan pustite avtomobil doma.

IZPITNA POLA 2

VODENA INTERPRETACIJA

Barica Smole, Bel poper

BEL POPER

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Opredelitev je napačna.

Primer: Odlomek je lirski, v njem so izpovedana čustva. / Besedilo spada v obdobje slovenske književnosti po letu 1990.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Besedilo je pripovedno/pripoveduje.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Kratka zgodba je epska, pripoveduje o dogajanju v življenju nekega para.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Bel poper pripoveduje o življenju nekega para, ki ima težave s pogovorom, sicer pa živi umirjeno in lepo.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka.

Primer: V tej zgodbi vidimo, kako ženska preizkusi ledeni mir svojega partnerja, potem pa ga zapusti.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: Pripoved govori o skupnem življenju para, v katerem imata ženska in moški različne poglede na to, kakšen naj bi bil njun odnos. Ženska z njim ni zadovoljna, zato se odloči, da konča zvezo.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Primerjava doživljanja književnih oseb (1. možnost)

Doživljanje ženske (Razčlemba in razlaga)

3 T

0 T – Doživljanje ni opisano/razloženo. / Opis/razlaga ne ustreza odlomku.

Primer: Ženska je pogrešala nežnost.

1 T – Doživljanje je opisano/razloženo skopo, površno, nejasno. / Parafraziran je del besedila.

Primer: Ona si je želela njegove pozornosti, ne le praznih besed. / Priznala je, da sta govorila, toda hkrati je čutila, da se nikoli nista pogovarjala. On je govoril in ona je govorila, a je ni poslušal.

- 2 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno, brez eksplicitne primerjave z doživljanjem moškega.
Primer: Besede, ki sta jih govorila, zanjo niso bile pogovor. Borisov mir je doživljala kot hlad, kot pomanjkanje ljubezni. Vedela je, da je pogosto sploh ne poslušala, prizadela pa jo je predvsem to, da njene odločitve, da odide, ni jemal resno.
- 3 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno, vsebuje eksplicitno primerjavo z doživljanjem moškega.
Primer: Ženska se zaveda, da mirna zveza še ni dobra zveza, saj sta lahko v njej partnerja tujca, ki se ne pogovarjata o tem, kar mislita in čutita. Nežnost se ji zdi le nekakšno vsakodnevno opravilo. Za razliko od svojega partnerja, ki gleda na vse razumsko (matematično), bi ona rada več medsebojne topline. On je zadovoljen z mirnim, ustaljenim življenjem, ona pa ne.

Doživljanje moškega (Razčlemba in razlaga)

3 T

- 0 T – Doživljanje ni opisano/razloženo. / Opis/razlaga ne ustreza odlomku.
Primer: Boris ima svojo ljubljeno zelo rad, ona pa tega ne želi, nič ji ni prav.
- 1 T – Doživljanje je opisano/razloženo skopo, površno, nejasno. / Parafraziran je del besedila.
Primer: Borisu je bilo enolično življenje vseč, svoji partnerki se ni posvečal, pomembnejši mu je bil računalnik. / V skupnem življenju ga nepomembnosti niso motile, saj je imel svoj svet, v katerem je krožil z matematično natančnostjo.
- 2 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno, brez eksplicitne primerjave z doživljanjem ženske.
Primer: Boris je bil predvsem razumski človek. Skupno življenje se mu je zdelo nekaj samoumevnega, nekaj, za kar ni treba več skrbeti. Premalo se je pogovarjal s svojo partnerko, zveza z njo pa se mu je zdela kljub temu lepa. Ni vedel, da ona čuti drugače, zato ji ni verjel, ko je rekla, da bo odšla.
- 3 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno, vsebuje eksplicitno primerjavo z doživljanjem ženske.
Primer: Boris je z življenjem v dvoje zadovoljen, hkrati pa živi tudi v svojem računalniškem svetu, ki mu posveča veliko pozornosti. Ne opazi, kakšne so potrebe njegove življenjske spremljevalke, njun odnos se mu zdi dober. V tem se bistveno razlikuje od nje. Ona bi se želela pogovarjati, njemu pa je dovolj, da govorita, ker ne čuti, kakšna je razlika med govorjenjem in pogovorom.

Primerjava doživljanja književnih oseb (2. možnost)

Doživljanje ženske (Razčlemba in razlaga)

2 T

- 0 T – Doživljanje ni opisano/razloženo. / Opis/razlaga ne ustreza odlomku.
Primer: Ženska ima drugačen pogled kot moški.
- 1 T – Doživljanje je opisano/razloženo skopo, površno, nejasno. / Parafraziran je del besedila.
Primer: Borisova partnerka si želi, da bi bila njuna zveza lepša in bolj razburljiva. / Priznala je, da sta govorila, toda hkrati je čutila, da se nikoli nista pogovarjala. On je govoril in ona je govorila, a je ni poslušal.
- 2 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno.
Primer: Ženska si v tej zgodbi želi, da bi ji znal partner prisluhniti, da bi se z njo pogovarjal, ne le govoril. Po njenem mnenju je za zvezo najpomembnejši pogovor, ne pa mir, ki ga izžareva Boris. Ta mir zanjo pomeni, da med njima ni obojestranskih čustev, da jo partner sprejema kot nekaj samoumevnega. Zato ga zapusti.

Doživljanje moškega (Razčlemba in razlaga)**2 T**

0 T – Doživljanje ni opisano/razloženo. / Opis/razlaga ne ustreza odlomku.
Primer: Čeprav je Boris hladen, je dober.

1 T – Doživljanje je opisano/razloženo skopo, površno, nejasno. / Parafraziran je del besedila.
Primer: Boris posveča računalniku enako pozornost kot ženski. Z življenjem je zadovoljen, zato ga nič ne razburi. / V skupnem življenju ga nepomembnosti niso motile, saj je imel svoj svet, v katerem je krožil z matematično natančnostjo.

2 T – Doživljanje je opisano/razloženo jasno, natančno.
Primer: Boris misli, da je njuno skupno življenje lepo, ker teče mirno, brez pretresov. Nežnost, ki jo kaže svoji partnerki, je zanj nekakšna navada. Kot razumski moški, ki ima svoj svet računalnika, ne pogreša pogovora, dovolj mu je kakršnakoli beseda, poleg tega pa ženske, s katero živi, ne zna poslušati.

Primerjava doživljanj (Razčlemba in razlaga)**2 T**

0 T – Primerjava ni. / Primerjava je napačna, ne ustreza odlomku.
Primer: Partnerjema je lepo, čeprav sta različna.

1 T – Primerjava je skopa, površna, nejasna.
Primer: On je miren in zadovoljen, ker ga vodi razum, ona bi rada nekaj več, ker je bolj čustvena.

2 T – Primerjava je jasna, natančna.
Primer: Za Borisa je zveza, v kateri živi, dobra in lepa, saj gleda nanjo razumsko, njegova življenjska spremljevalka pa jo ocenjuje po tem, koliko se pogovarjata in koliko pozornosti si namenjata. Ker oboje pogreša, občuti prisotnost svojega partnerja kot ledeni mir. Ko tega ne more več prenašati, zapusti njun dom.

Citirana poved iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Poved ni citirana. / Citirana poved ne ustreza navodilu.
Primer: »Z užitkom je tresnila z vrati za seboj in si obliznila pekoči prašek okoli ustnic.«

1 T – Citat ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo. / Namesto citirane povedi je opisan primer.
Primer: »Pripravila ga je do tega, da je enkrat izpljunil svoj ledeni mir.«

2 T – Citirana je ustrezna poved.
Primer: »Oja, saj sta govorila, on je govoril in ona je govorila, toda nikoli se nista pogovarjala.« / »Če je hotela vdreti v ta svet, ji je pritrjeval z enozložnicami, in če ga ne bi tako zelo dobro poznala, bi celo mislila, da jo posluša.«

Presoja rešitve problema (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Presoja ni izražena. / Izražena je kot skopa trditev. / Presoja ni v skladu z odlomkom.
Primer: Bel poper je rešitev, ker on prvič ni miren in hladen.

1 T – Presoja je nejasna, izražena z ohlapno, šibko razlago.
Primer: Odločilno dejanje ne reši njunega problema, saj se z njim ne soočita. Raje zbežita drug od drugega.

2 T – Presoja je jasna, vsebuje ustrezno razlago.
Primer: Za odločilno dejanje se odloči ženska, ker v zvezi z Borisom ni zadovoljna. To dejanje je nenavadno in učinkovito, saj povzroči, da se konča ledeni mir, zaradi katerega je trpela. Tako je končano tudi skupno življenje, kar seveda boli, peče kot poper, prinaša pa tudi možnost za nov začetek. Odločilno dejanje je dokaz odločnosti, ki je potrebna, da človek spremeni to, s čimer ni zadovoljen.

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje) 2 T

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Osebi sta imeli različne predstave o skupnem življenju, zato je zveza razpadla.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Mnenje o partnerskih ali drugih medosebnih odnosih (Sinteza in vrednotenje) 2 T

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ne ustreza navodilu.

Primer: Ledeni mir pomeni hladne odnose brez preprirov.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: V odtujen način življenja nas je pripeljal današnji čas, ko ne poznamo nobene družabne igre več, temveč vsak zase sedi za računalnikom ali pred televizorjem.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Mir je zelo pomemben za posameznika in vsako skupnost. Nesoglasja in prepri lahko povzročijo veliko bolečin. Vendar prav pripoved Beli poper dokazuje, da tudi vsak mir človeka ne osrečuje. To se zgodi takrat, ko mir pomeni, da si ljudje nimajo ničesar povedati, da drug drugega sploh ne opazijo, kaj šele, da bi iskreno izražali svoje misli in čustva. Ledeni mir je torej hladen medčloveški odnos ali lastnost posameznika, da ne kaže svojih občutij.

Utemeljitev mnenja s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč) 2 T

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: V moji okolici živi veliko ljudi, ki se ne razumejo, dajejo pa drugačen videz.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Podobnih parov, kot je prikazan v besedilu, je v današnjem svetu veliko. Zaradi vse večje obremenitve z delom se ljudje oddaljujejo drug od drugega.

2 T – Primer je na kratko opisan.

(Ocena, ki je v tem točkovniku ovrednotena z dvema točkama, je utemeljena s podobnim primerom, kot ga prikazuje odlomek: opisana je zveza, v kateri se partnerja ne pogovarjata, nimata skupnih interesov, živita skupaj, a sta si tujca.)

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč) 2 T

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost 2 T

Pravopisna pravilnost 2 T

Slogovna ustreznost 2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.

SAMOSTOJNA INTERPRETACIJA

Ivo Zorman, Onstran šolskega praga (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Oprelitev odlomka (besedila) glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje) 2 T

0 T – Ni opredelitve. / Oprelitev je napačna.

Primer: Besedilo je tipično lirsko, je mladinski roman.

1 T – Zvrst je poimenovana.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila.

2 T – Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.

Primer: Odlomek je iz pripovednega besedila. Pisatelj pripoveduje o dogajanju v šoli.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje) 4 T

0 T – Ni povzetka, ni obnove.

1 T – Obnova odlomka z vsebinskimi napakami.

2 T – Obnova odlomka brez vsebinskih napak. / Povzetek odlomka z vsebinskimi napakami/z vsebinsko napako.

Primer: Odlomek govori o učiteljevem pretepanju otrok in o njihovih vragolijah.

3 T – Namesto povzetka odlomka je naveden samo posamezen motiv odlomka.

Primer: Pisatelj pripoveduje o učiteljevem pretepanju otrok.

4 T – Povzetek odlomka. Brez vsebinskih napak.

Primer: V odlomku pisatelj pripoveduje o tem, kako so nekoč učitelji v šoli učence fizično kaznovali, in o tem, kako so učenci to doživljali.

(Povzetek odlomka ocenimo s štirimi točkami tudi v interpretaciji, ki vsebuje še obnovo odlomka brez vsebinskih napak.)

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga) 3 T

0 T – Problem ni izbran. / Literarna prvina ni izbrana. / Samo splošno razmišljanje o pojavu ali problemu – brez povezave z odlomkom.

1 T – Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. / Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.

Primer: odnosi med učenci/nadziranje otrok.

2 T – Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. / Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.

Primer: načini kaznovanja.

3 T – Izbran je osrednji problem odlomka/in problem, ki je bistveno povezan z njim. / Izbrana je osrednja prvina odlomka/in prvina, ki je bistveno povezana z njo.

(Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)

Primer: kaznovanje in doživljanje kazni; moč učitelja, nemoč otrok; telesna kazen v šoli.

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)**3 T**

0 T – Ni razlage. / Razlaga je napačna.

Primer: Tisti, ki so bili bolj nemirni, so bili tudi bolj pogumni, zato jih kazni ni prizadela.

1 T – Razlaga je skopa, površna.

Primer: Otroke so nekoč v šoli kaznovali samo s pretepanjem. Nekateri so se pretvarjali, da jih ne boli, drugi so bili radovedni in niso ničesar čutili.

2 T – Parafraziran je ustrezen del odlomka.

Primer: Tistim, ki so bili tepeni, je včasih uspelo zatajiti solze, ker niso hoteli, da bi drugi videli njihovo bolečino. Čutili so namreč, da sošolci spremljajo dogajanje brez sočutja.

3 T – Razlaga je ustrezna, jasna, natančna.

Primer: Fizična kazni je bila v šoli nekoč nekaj običajnega, saj pravi pisatelj že na začetku, da je tako kaznoval vsak učitelj. Nekateri so vlekli učence za uhlje in lase, drugi so jih topli. V odlomku ni napisano, zakaj so bili otroci kaznovani, zato si lahko predstavljamo, da ta kazni ni bila odvisna od vrste prekrška. Bali so se je vsi, nekateri pa so se zaradi reakcije sošolcev pretvarjali, da jih ni prizadela.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)**2 T**

0 T – Primera ni.

1 T – Primer iz odlomka ni natančno v skladu z razlago, a je še smiselno povezan z njo.

Primer: »Kakor je imel vsak učitelj svoj način tepeža, so ga tudi fantje spremljali iz klopi vsak po svoje.«

2 T – Primer iz odlomka je natančno v skladu z razlago.

Primer: »Palice so se bali vsi ... čeprav so se nekateri, posebno starejši, ki so ponavljali, hvallili, da jim nič ni, če so tepeni.« / »Ko so morali k tabli, so se izzivalno zibali v ramenih in se pačili, da bi spravili razred v smeh.« / »In ko so se vračali, jim je včasih uspelo zatajiti solze.« (Z dvema točkama ovrednotimo tudi vsak drug primer, ki natančno utemeljuje razlago.)

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Povzetka ni. / Povzetek se ne nanaša na prejšnje razlage, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).

2 T – Povzetek se nanaša na prejšnje razlage.

Primer: Različne fizične kazni so bile nekoč v šoli pogost način kaznovanja. Učenci so jih sicer sprejemali s strahom, hkrati pa so se jim zdele nekatere običajne, samoumevne.

(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)**2 T**

0 T – Mnenje ni izraženo. / Izraženo je kot skopa trditev.

Primer: Kaznovanje otrok je bilo nekoč zelo kruto.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago.

Primer: Učitelji so bili do svojih učencev zelo kruti, saj so se zavedali, kakšne bolečine povzročajo, ker so jih sami tudi občutili.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: Različni načini telesnega kaznovanja so bili nekoč v šoli "normalen" pojav, ne glede na to, kaj so zagrešili otroci. Zdi se mi, da so se učitelji nad njimi celo izživljali. Kruto je tudi to, da so morali palico, s katero so bili tepeni, priskrbeti sami. Po mojem mnenju so ti otroci, ki so doživljali telesne in psihične bolečine, pozneje kot starši ali celo učitelji tudi sami tako vzgajali svoje otroke, ker drugih načinov niso poznali.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje) 2 T

0 T – Ni mnenja. / Mnenje je izraženo kot skopa trditev. / Ni povezano z odlomkom.

Primer: K sreči v šoli učitelji že dolgo ne pretepajo otrok.

1 T – Mnenje je nejasno, izraženo z ohlapno, šibko razlago/nakazano v primeru iz življenja.

Primer: Potrebna bi bila neka srednja pot pri kaznovanju, nekaj med nekdanjo strogostjo in velikimi pravicami učencev danes.

2 T – Mnenje je jasno, vsebuje ustrezno razlago.

Primer: V sedanjem času pretepanja in drugih telesnih kazni v šoli ni več. Mislim, da je to dobro, ker lahko nasilje rodi le nasilje in ne more nikogar spremeniti na bolje. Učitelji vzgajajo z besedo, ne s palico; to je bolj humano, vendar pogosto ni učinkovito. Učenci se danes pretepajo med seboj, nasilje med vrstniki je tolikšno, da zbuja skrb. Tega sodobnega pojava se ne da odpraviti s šolskimi ukrepi, ker šola ni edina, ki vzgaja. Otroci prinesejo svoje navade iz družine in iz širšega okolja.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč) 2 T

0 T – Naveden ni noben primer. / Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.

Primer: Otroci živijo v različnih družinah. Vzgajajo se od rojstva.

1 T – Primer je samo imenovan/nakazan.

Primer: Danes učitelji celo besedno ne smejo žaliti učencev. Včasih pa se zgodi obratno. Tako je bilo tudi že na naši šoli.

2 T – Primer je na kratko opisan.

(Mnenje, ki je v tem točkovniku ovrednoteno z dvema točkama, je utemeljeno s sodobnim primerom šolske obravnave nasilja: pogovor učitelja, staršev in nasilnih dijakov ni bil uspešen, nasilje med dijaki se ponavlja.)

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč) 2 T

0 T – Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.

1 T – Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.

2 T – Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost

Slovnična pravilnost 2 T

Pravopisna pravilnost 2 T

Slogovna ustreznost 2 T

Za vse velja:

0 T – Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

1 T – Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.

2 T – Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

DODATNA NAVODILA:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, mu od skupnega seštevka odštejemo eno točko; če napiše manj kot 200 besed, mu odštejemo dve točki.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).